

Märkning av S:t Olofsled och användning av S:t Olofs-symbolen

Att väcka liv i en pilgrimsled är ett spännande, långsiktigt arbete! För att få märkas med S:t Olofssymbolen skall leden först godkännas av Riksförbundet Pilgrim i Sverige.

Bakgrund

Inför Trondheims 1000-årsjubileum 1997 skapades en gemensam symbol för de pilgrimsleder som har anknytning till S:t Olofslegenden och har Nidarosdomen som det främsta målet. Samtidigt skapades rekommendationer för hur märkningen av lederna skall utföras, ett formgivningsprogram. Själva märket omfattas av upphovsrätt, och förvaltas i Sverige av Riksförbundet Pilgrim i Sverige. För att få märkas med S:t Olofssymbolen skall leden först godkännas av

Riksförbundet Pilgrim i Sverige (PiS), som har tagit fram särskild information om hur ansökan går till.

PiS äger inte pilgrimslederna i Sverige. De förvaltas av olika lokala och regionala organisationer, ofta med stöd av offentliga medel. Vandring längs lederna sker med stöd av Allemansrätten. Däremot svarar PiS för bedömning av de så kallade S:t Olofsledningarnas kvalitet, något som kommer till uttryck genom ansökningsförfarandet.

S:t Olofssymbolen

S:t Olofssymbolen (logotypen) omfattas av varumärkesskydd och får inte användas i Sverige utan godkännande av Riksförbundet Pilgrim i Sverige, som fattar beslut om dess användning i alla sammanhang. Det gäller såväl märkning av leder som annan användning, till exempel på produkter och informationsmaterial.

Symbolen får efter godkännande användas av medlemmar i Riksförbundet Pilgrim i Sverige, för märkning och information av sammanhängande leder mot Trondheim inklusive leder som ansluter till dessa eller anknyter till S:t Olofstraditionen. Användning får också ske inom ramen för verksamhet och aktiviteter i direkt koppling till en godkänd led. S:t Olofssymbolen får

också användas på produkter under förutsättning att detta godkänts på förhand.

Symbolen får enbart användas med fastställd form och kulör. Digitala förlagor till symbolen inhämtas hos Pilgrim i Sverige – se kontaktuppgifter nedan.

S:t Olofssymbolen är uppbyggd av två på varandra liggande kors och skall återges med tryckfärgerna PMS 1815 (det röda Olofskorset) och PMS 403 eller PMS 877 (det grå S:t Hanskorset, "sevärdhetskringlan") eller helt i svart.

Vi målning för hand i anslutning till märket gäller kulören NCS S3560-Y90R (motsvarar engelskt rött och falurött).

För text i anslutning till märket gäller typsnittet Garamond.

Skytning av S:t Olofsled

Pilgrim i Sverige ser enhetlighet och kvalitet som avgörande när det kommer till märkning av de leder vi godkännt. Pilgrimen skall hitta fram!

Sedan 1997 finns därför ett formgivningsprogram som beskriver hur S:t Olofssymbolen skall användas. Programmet har uppdaterats genom åren.

Riksförbundet Pilgrim i Sverige ansluter sig sedan 2021 till den handbok som tagits fram av våra kollegor vid Nasjonalt Pilegrimssenter i Trondheim, ”Merkehåndbok for Pilegrimsleden – St. Olavsvegene til Trondheim 2015–2018”. Dokumentet går att ladda ned på pilegrimsleden.no, och gäller tillsvidare. På hemsidan finns också detaljerade beskrivningar av märkningssystemet och symbolen att ladda ned.

Dokumentet omfattar:

- ledstolpar av olika storlek.
- hänvisningsskyltar.
- informationstavlor.
- markering av pilgrimsminnen och kulturminnen.

I Sverige har PiS även godkänt:

- band av klimattåligt plast- eller textilmaterial för markering av trädstammar i de fall stolpar är mindre lämpliga. Bandet skall vara falurött (tryckfärger PMS 403 eller PMS 877), vara ca 7 cm brett och försett med S:t Olofssymbolen i vit ruta med ca 9 cm mellanrum.
- klisterdekal, som skall användas sparsamt, om ingen annan märkning fungerar, och först efter godkännande av fastighetsägaren.

Om leden har godkänts för märkning skall även formgivningsprogrammet (såsom det uttrycks i den norska handboken) användas så långt det är möjligt. Symbolen och formgivningsprogrammet är sammanknutna. Om till exempel mark- eller ägoförhållanden inte tillåter att programmet används fullt ut får utformningen av den skyddade S:t Olofssymbolen dock aldrig ändras.

I vissa fall kan det vara en fördel att pilgrimsleden ansluter sig till annan typ av märkning i området, till exempel inom ramen för projekt som syftar till att utveckla vandringssturism. Det varumärkesskyddade S:t Olofsmärket får dock inte utan vidare upplåtas för den typen av märkning. Användningen skall alltså även i de fallen först prövas av PiS.

Tänk på att:

- den som markerar leden också är ansvarig för dess skötsel.
- utföraren själv är ansvarig för att inhämta tillstånd från markägare och myndigheter innan märkningen påbörjas. Stolpar och symboler får inte användas längs allmän väg utan särskilt tillstånd.
- de norska dokumenten i vissa fall hänvisas till andra typer av myndighetskrav än i Sverige. Utföraren måste själva ta reda på vad som gäller här, till

exempel i fråga om hänvisningsskyltar i tätort, vägpassager etc.

Annan användning av S:t Olofssymbolen

Pilgrim i Sverige godkänner i vissa fall att symbolen används i andra sammanhang än märkning av pilgrimsleder. Det kan handla om produkter, souvenirer, särskilda informations- och hänvisningsskyltar. Det kan också röra sig om användning av S:t Olofssymbolen inom ramen för andra ledmarkeringssystem än PiS eget formgivningsprogram, till exempel ifråga om turismutveckling. Även i dessa fall krävs först tillstånd från PiS, men användningen kräver inte medlemskap i PiS.

Märket får användas på informationsmaterial i anslutning till redan godkända leder. Till informationsmaterial räknas tryckt och digital information om en led, dock inte souvenirer. Användning får också ske inom ramen för verksamhet och aktiviteter i direkt koppling till en godkänd led.

Kontaktuppgifter

Information hur ansökan går till finns på pilgrimisverige.se.

/PiS 2021